

RECENZIJE I PRIKAZI

BOOK REVIEWS AND REVIEWS

***Monografija Univerze v Mariboru 1993 - 2003*, Maribor, Društvo univerzitenih profesorjev Maribor, 2006.; 313 str.**

Društvo sveučilišnih profesora Sveučilišta u Mariboru (glavni urednik prof.dr.sc.Franc Čuš) publiciralo je sveučilišnu znanstvenu monografiju pod nazivom »*Monografija Univerze v Mariboru 1993 - 2003 (Monografija Sveučilišta u Mariboru 1993 -2003)*«, koja obuhvaća 313 stranica autorskog teksta i 18 stranica odabranih arhivskih kolor fotografija koje dokumentacijski govore o desetogodišnjem radu i djelovanju Sveučilišta u Mariboru pod vodstvom rektora prof.dr.sc. Toplak Ludvika, uglednog profesora na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mariboru, diplomate i slovenskog političara.

Sveučilišna monografija je strukturirana u četiri temeljna poglavlja (Uvod, Razvojna područja, Zaključak, Izbor iz arhive) kroz 22 samostalna sadržajna autorska poglavlja koja su priredili sveučilišni uglednici: France Bernik, Leopold Marz, Ludvik Toplak, Željko Knez, Franci Čuš, Zrinka Zorko, Marko Žula, Tone Ploj, Franc Pernek, Dušan Zbašnik, Ivan Rozman, Božidar Kranjčič, Ludvik Trauner, Jože Florjančič i Dušanka Mičetić Turk. Sveučilišna monografija je sadržajno i publicistički strukturirana u 22 zasebna autorska poglavlja koja svojim sadržajem obilježavaju jedno uspješno razvojno desetljeće Sveučilišta u Mariboru pod rektorskim vodstvom prof. dr.sc.Ludvik Toplaka, a to su : (1) Prof.dr. Ludvik Toplak i preuzimanje rektorske funkcije; (2) Sveučilište u Mariboru pod vodstvom rektora Ludvika Toplaka; (3) Izvješće o radu Sveučilišta u Mariboru u razdoblju od 1993 - 2003; (4) Razvojni program Sveučilišta u Mariboru; (5) Vizija Sveučilišta u Mariboru; (6) Zajednički projekti i poslovne aktivnosti Sveučilišta u Mariboru; (7) Znanstveno-istraživački rad Sveučilišta u Mariboru; (8) Nastavne aktivnosti Sveučilišta u Mariboru od 1993 do 2003; (9) Djelatnici sveučilišta u Mariboru i njihov razvoj; (10) Međunarodna i međusveučilišna suradnja; (11) Razvoj studentskih aktivnosti; (12) Infrastruktura; (13) Financiranje Sveučilišta u Mariboru; (14) Pravni fakultet; (15) Ekonomsko-poslovni fakultet; (16) Fakultet za elektrotehniku, računarstvo i informatiku; (17) Poljoprivredni fakultet; (18) Graditeljski fakultet; (19) Fakultet za organizacijske znanosti; (20) Visoka zdravstvena škola; (21) Razvojni program Sveučilišta u Mariboru; i (22) Sveučilište u Mariboru u svijetlu Europskog univerzitetnog okruženja - Sveučilište za 21 stoljeće. Uvodno su publicirani i dokumentirani iskazi akademika prof.dr. France Bernika, počasnog

doktora Sveučilišta u Mariboru, o preuzimanju rektorske funkcije Ludvika Toplaka, te prof.dr. Leopold Marza, počasnog predsjednika Podunavske rektorske konferencije i bivšeg rektora BOKU Sveučilišta u Beču, o postignućima Sveučilišta u Mariboru pod vodstvom rektora Ludvik Toplaka. Autorskim i rektorskim prilogom Ludvik Toplak javno obznanjuje znanstvenu i sveučilišnu javnost o rezultatima i postignućima Sveučilišta u Mariboru u jednom rektorskom desetljeću (1993-2003), te na zanimljiv i prezentan publicistički način iznosi petogodišnji razvojni program Sveučilišta u Mariboru (1998 - 2003). Iz svega iznesenog je razvidno da razvojni program Sveučilišta u Mariboru polazi od općih polaznih ishodišta koja se temelje na: (a) Magna charta Univerzitatum (potpisnici europskih sveučilišta u Bologni - 18.09. 1998; (b) Zakonima i propisima iz područja visokogškolvstva u Sloveniji; (c) Međunarodnim propisima koje je usvojila Republika Slovenija; (d) Međunarodnim bilateralnim i multilateralnim ugovorima; (e) Zaključcima Senata Sveučilišta u Mariboru; (e) Međunarodnim evaluacijama i akreditacijama Sveučilišta u Mariboru; (f) Prijedlozima i razvojnim idejama članica Sveučilišta u Mariboru; (g) Zaključcima međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija koji su prihvaćeni od Udruženih europskih sveučilišta (CRE), Savjeta Europe, Europske unije i UNESCO-a; (h) Postignutim sveučilišnim dogovorima Vlade RS i sindikata (15.06.1998); (i) Spoznajnim iskustvima iz drugih relevantnih sveučilišta; i (j) Razvojnim vizijama Sveučilišta u Mariboru (15.09.1998). Monografija sadrži pregledni prikaz i analizu međunarodnih sveučilišnih projekata (Kreditni sistem studiranja; Socrates; Centar za europske studije; Centar za američke studije; Projekti EU (Tempus, Ceepus, Phare, Proteus); Uključivanje UM u međunarodnu mrežu i druga sveučilišna udruženja; Obrazovanje stručnih službi za koordinaciju EU projekata) i znanstveno-istraživačke projekte Sveučilišta u Mariboru (polazne osnove za reformu postojećih poslijediplmskih studija); Određivanje matičnosti znanstvenih disciplina; Uključivanje u »peti okvirni program«; Tehnološki park i tehnološki centri; Uključivanje UM u razvoj regije; kao i o projektima FEMIRC (poticaji za uključivanje slovenskog gospodarstva u programe EU). Razvojna područja i obrazovne dostignuća (1993-2003) Sveučilišta u Mariboru sinkronijski i dijakronijski analitički prikazuju prorektori Željko Knez i Franci Čuš. Strukturalnu

prezentaciju djelatnika UM, s posebnom znanstvenom osjetljivošću, je prikazala prorektorica Zinka Zorko, članica SAZU, a Ludvik Toplak analizira međunarodnu suradnju UM koja je uspostavljena s 53 sveučilišta u opisanom jednom rektorskom desetljeću razvoja Sveučilišta u Mariboru. Monografija donosi analitički uvid u razvojnu djelatnost studenata UM (Marko Žula) kao i transparentni prikaz infrastrukture UM (Tone Ploj) s obrazloženjem tehnika i oblika financiranja UM (Franci Čuš). O sadržajnim i programsko – razvojnim aktivnostima članica Sveučilišta u Mariboru (fakulteti i jedna visoka škola) analitički i razvojno ukazuju (Franc Pernek, Dušan Zbašnik, Ivan Rozman, Božidar Kranjčič, Ludvik Trauner, Jože Florjančič i Dušanka Mičetić Turk). Vrijedno je istaknuti monografski prikaz razvojnih programa Sveučilišta u Mariboru, u kontekstu postojećih zakonskih propisa, političkog i medijskog okruženja, a koje analitički, logički i koherentno analizira i argumentira Ludvik Toplak (str.253 do 281) na stranicama ove vrijedne sveučilišne monografije. Ludvik Toplak u zaključnom razmatranju sveučilišne monografije raspravlja o viziji Sveučilišta u Mariboru u svijetlu europskog sveučilišnog okruženja kao temeljnom možebitnom pravcu razvoja Sveučilišta u Mariboru u 21.stoljeću. U inspirativnom znanstvenom diskursu Ludvik Toplak sinkronijski i dijakronijski analizira 26 možebitnih temeljnih sveučilišnih pitanja (str. 290 – 302) koji impliciraju suvremeni razvitak malih europskih sveučilišta u 21. stoljeću. Na epistemološki i analitički način ukazuje na temeljne paradigmatičke okvire, zakonitosti i principe bez kojih nije moguće razvijati i reformirati daljnji razvoj malih europskih sveučilišta. Suvremeno europsko sveučilište, prema Ludviku Toplak, je sadržano u sedam temeljnih paradimatskih principa: (1) Slobodi i odgovornosti; (2) Mogućnosti zapošljavanja na europskom znanstvenom i gospodarskom tržištu; (3) Mobilnosti u europskom visokom školstvu sustavu; (4) Kompatibilnosti visokoškolskih studija u procesu razvojnih dinamičkih kvalifikacijskih okvira; (5) Vrednovanju kvalitete i certificiranju sveučilišne kvalitete; (6) Konkurentnosti sveučilišta na domaćem i međunarodnom okruženju; i

(7) Akreditaciji sveučilišnih programa. Ludvik Toplak elaborira i znanstveno postavlja sedam prognostičkih temeljnih principa za reformu malih sveučilišta koji proizlaze iz zaključaka sveučilišnih konferencija (održanih u Bologni, Salamanci i Pragu) a koji se realiziraju u europskom projektu »From Bologna to Berlin via Graz and Maribor«. Znanstvenu i organizacijsku raspravu o ustroju i budućnosti malih europskih sveučilišta na prostorima Srednje Europe Ludvik Toplak zaključuje sistemskim prijedlogom o harmonizaciji uloge sveučilišta na srednje-europskim prostorima koje je moguće postići putem razmjene sveučilišnih nastavnika, studenata, usklađivanja nastavnih i programskih sadržaja, te na principima međusobnog poštivanja, uvažavanja i akademske tolerancije. Analizirajući ovu vrijednu i prije svega razvojno instruktivnu viziju mogućih oblika organizacije i djelovanja europskih sveučilišta, slobodan sam preporučiti znanstvenicima koji planiraju europski razvoj i ustroj malih sveučilišta da na iskustvima od jednog rektorskog desetljeća Sveučilišta u Mariboru izgrađuju svoju europsku sveučilišnu budućnost. Publicirana monografija Sveučilišta u Mariboru je instruktivno i razvojno sveučilišno priručničko gradivo koje svojim sadržajem, prijedlozima i razmišljanjima potiče nove razvojne i znanstvene vidike za transformaciju i reorganizaciju postojećih nereformiranih europskih sveučilišta. Iz svega iznesenog ovu monografiju preporučamo svima onima koji u užem ili širem smislu promišljaju sveučilišnu budućnost, a posebno sveučilišnim profesorima i studentima, da na iskustvima od jednog rektorskog desetljeća (Monografija Univerze v Mariboru 1993-2003) Sveučilišta u Mariboru pod rektorskim vodstvom i vizijom Ludvika Toplaka promišljaju i grade svoju sveučilišnu budućnost.

Primljeno: 2007-03-18

Prof.dr.sc. Mario Plenković
Katedra za komunikologiju,
Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu